

ပြည်သူနှင့်အတူ ပြောင်းလဲခြင်းအတွက်
လူထုစိတ်ပညာ ဗျူဟာများ
COMMUNITY PSYCHOLOGY
METHODS FOR CHANGE

ဒေါက်တာထွန်းဝင်း

စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးအကျဉ်း

အမည် - ဒေါက်တာထွန်းဝင်း

ကလောင်အမည် - ဒေါက်တာထွန်းဝင်း

လက်ဝယ်ရှိဘွဲ့လက်မှတ်များ

M.B.B.S, H.G.P, Dip D.S., M.P.A. Dip in Psychology,(UK)

အမှန်တကယ်ရှိသော ပညာအရည်အသွေး

သင်ယူဆဲပါ။ မပြည့်ဝသေးပါ။

သာမညပညာရှင်သော နေရာဒေသများ

ဆေးတက္ကသိုလ်၊ စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်၊ နိုင်ငံတကာ

ONLI

NE သင်ကြားရေးဌာနများ ၊ Workshop, Seminar အင်တာနေရှင်နယ်
ညီလာခံများ ၊ အခု (၅၀)ခန့်။

အဓိက ပညာရှာဖွေရာဌာန

ကမ္ဘာကြီးဟူသော တက္ကသိုလ်

လုပ်ကိုင်ခဲ့သောအလုပ်အကိုင်များ

ပြင်ပဆရာဝန်၊ NGO ဆေး အရာရှိ၊ UN နှင့် INGO တို့ တွင် မြို့နယ်စီမံကိန်းအရာရှိ၊ အမျိုးသား စီမံကိန်း အရာရှိ တာဝန်များ

လက်ရှိအလုပ်အကိုင်

စာရေးဆရာနှင့် FRELANCE CONSULTANT TO INGO & COMPANIES IN THE FIELDS OF HR , PROJECT MANAGEMENT, GOOD GOVERNANCE, POLICY DEVELOPMENT

ရေးသားခဲ့သော ဆောင်းပါးအရေအတွက် - ၂၂၀၀ ခန့်

ရေးသားထုတ်ဝေပြီးလုံးချင်း - ၇၀ အုပ်

စာပေရေးသားသော နယ်ပယ်များ သို့မဟုတ် လုံးချင်းစာအုပ်အမျိုးအစားများ

ဥပဒေလုံးချင်း၊ နိုင်ငံရေးဘာသာလုံးချင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် HR ဘာသာ၊ ဘာသာရေး၊ စတုတ္ထမဏ္ဍိုင်၊ မီဒီယာ၊ ပညာရေး Worksho
p၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ ဟာသ၊ တက်ကျမ်းအကျင့်ပျက်ခြစားမှု တိုက်ဖျက်ရေး၊ စာရေးနည်းစွန့်ဦးတည်ထွင်၊ Sex & Gender Politics ၊ Good Governance ၊ စီမံကိန်းဘာသာ၊ NGO ဖိုမဆေးပညာ၊ ကျန်းမာရေး။

စာရေးသူမျှော်မှန်းသော ဆုလာဘ်

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်က မင်းတုန်းမင်း၏ သမီးတော်များကို တရားစာပေသင်ကြားပေးရန် သီလရှင်ဆရာကြီး မယ်ကင်းကို မင်းတုန်းမင်းက အကူအညီတောင်းခံ၏။ သီလရှင်မယ်ကင်းက အဖိုး အခအဖြစ် ကတိတစ်ခုသာတောင်း၏။ ၎င်းကတိက မိမိအား ဘာဆု၊ ဘာဘွဲ့တံဆိပ်မှ မပေးရန် ဖြစ်၏။ သီလရှင်မယ်ကင်းကို အားကျ၍ စာရေးသူ မျှော်မှန်းသောဆုလာဘ်သည် ဗလာဆုသာ ဖြစ်၏။

ဤစာအုပ်အတွက် မျှော်လင့်ချက်

အုတ်တစ်ချပ်၊ သဲတစ်ပွင့်စာ အကျိုးပြုမည် မျှော်လင့်၏။

စာရေးသူ၏ အမှာ စာ

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ တွင် COMMUNITY PSYCHOLOGIST ရယ်လို့ မရှိသေးပါ။ သို့သော် အနာဂတ်၌ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများ နည်းတူ လူထုစိတ်ပညာရှင်များ ပေါ်ပေါက်လာရန် ကြိုးပမ်းကြရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

စာရေးသူ၏ မြင်ဆရာ ALFERD KINSI

* June 23. 1894 ခွဲ မွေးဖွား

* Aug 25. 1956 ခွဲ ကွယ်လွန်

* အမေရိကန် အင်ဒီယားနားတက္ကသိုလ် သုတေသန ဌာန၌
တာဝန်ထမ်း၏

* သုတေသန နယ်ပယ်များမှာ

SEX. GENDER . REPRODUCTION ဖြစ်၏။

ပြည်သူနှင့် အတူ ပြောင်းလဲခြင်းအတွက် လူထုစိတ်ပညာ

မေး။ ။ ဆရာခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်ရဲ့ နာမည်ကတော့ ကျော်ကျော် (၃၅)နှစ် (နာမည်လွှဲ)ဖြစ်ပါတယ်ဆရာ။ ဆရာရဲ့ စာဖတ်ပရိသတ်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဆရာနဲ့ (fb) မှာ friend ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ မကြာမီ ရက်ပိုင်းအတွင်းက ဆရာက (fb) မှာ (Post) တစ်ခုတင်တာ တွေ့ရပါတယ်။ ဆရာရဲ့ လုံးချင်းစာအုပ်အမည်က (ပြည်သူနှင့် အတူ ပြောင်းလဲခြင်းအတွက် လူထုစိတ်ပညာ)ဆိုတော့ စိတ်ဝင်စားမိပါတယ်။ (ပြောင်းလဲခြင်း)တို့ (ပြောင်းလဲချိန်တန်ပြီ)ဆိုသော ဆောင်းပုဒ်တွေ (ပြည်သူနှင့် အတူ)ဆိုသော ဆောင်းပုဒ်တွေဟာ နိုင်ငံရေးလောကမှာ သုံးတွေ့ရ၊ ဖတ်ရဘူးပါတယ်။ ဒီတော့ ဆရာရဲ့ စာအုပ်က နိုင်ငံရေးလောကကိုများ ရည်ညွှန်းလေသလားလို့ တွေးမိပြီး ဟုတ်မဟုတ်သိရအောင် စာအုပ်ကို ဖတ်မယ်ကြံတော့ စာအုပ်ကမထွက်သေးလို့ ယခုလို စာအုပ် ထွက်တဲ့ အချိန်အထိ မစောင့်ဘဲ ဆက်သွယ် မေးမြန်းရတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်က နိုင်ငံရေးစာပေလား၊ စိတ်ပညာစာပေလား သိပါရစေ ခင်ဗျား။

ဖြေ။ ။ စာအုပ်က မည်သူ့ကိုမှ သီးခြားရည်ရွယ်ပြီး ရည်ညွှန်းထားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ (CHANGE) တို့ (ပြည်သူနဲ့ အတူ) (Community Participation) (လူထုပူးပေါင်းပါဝင် လက်တွဲခြင်း)တို့ ဆိုတာ တစ်ကမ္ဘာလုံးသုံးနေကြတာပါဘဲ (CHANGE) ဆိုတာကို အိုဘားမားလည်း သုံးခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော့ (Change) လုပ်ရန်ဆန္ဒ၊ (ပြည်သူနဲ့ လက်တွဲလုပ်ရန် ဆန္ဒ)ရှိ

သူအားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ဆန္ဒ မရှိရင် တော့ မသက်ဆိုင်ပါဘူး။ ဥပမာ-မော်စီကုန်း (တရုတ်ပြည်ခေါင်းဆောင်)က ဈေးကွက် စီးပွားရေး စနစ်သစ်သို့ (CHANGE)ရန် ဆန္ဒ မရှိရင် သူနဲ့ မသက်ဆိုင်ဘူး ဒီနေရာမှ ရှင်းလင်းစရာတစ်ခုရှိတာက အထင်ကရနိုင်ငံရေးသမား ကြီးတွေကို ဘုန်းကြီးစာချ လုပ်တာမျိုးမဟုတ်ဘဲ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အမြင် (PERCEPTION) ကို တင်ပြခြင်းသာဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် နောင်လာနောင်သား လူငယ်တွေက ဖတ်ကြည့်လို့ လက်ခံရင် အုတ်တစ်ချပ် သဲတစ်ပွင့်စာ အကျိုးရှိလောက်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဆရာရဲဖြေကြားမှုမှာ Community Participation (လူထုပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း)ဆိုတာပါတယ်။ အဲဒါကို အစိုးရတစ်ရပ်က ရရှိအောင် ဘယ်လိုလုပ်နိုင်မလဲဆရာ။

ဖြေ။ ။ အစိုးရအဆင့်လုပ်ရမယ့် Method ဆိုတာဖြေကြားဖို့ ထက် N Go တွေ INGO တွေ ကျေးလက်ဒေသမှာ (လူထုနဲ့ အတူ)(လူထုပါဝင်လာခြင်း) ရအောင် ဘယ်လိုလုပ်ခဲ့ကြသလဲဆိုတာ ဦးစွာဖြေကြားသင့်ပါတယ်။ (Community Participation) (C.P) ဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့ အဆင့် (DECISION MAKING LEVEL) ကစပြီး ပါဝင်သင့်ပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့်ပေါ့ဗျာ အာဖရိကန်နိုင်ငံတစ်ခုမှာ အထက်တန်းကျောင်းကြီး တစ်ကျောင်း ရှိတယ်ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီမှာ ကျောင်း အုပ်ဆရာကြီးနဲ့ ဆရာ (၅)ဦးအောက် အစည်းအဝေးထိုင်ပြီး ကျောင်းဝန်း ထဲမှာ ဒေါ်လာ ၂၀၀၀၀တန် စာကြည့်တိုက်တည်ဆောက်ရန် ဆုံးဖြတ် တယ်ဆိုပါစို့။ ဒါဆိုရင် ကျောင်းအုပ်ကြီးနဲ့ ဆရာ(၅)ဦးက (Decision MAKER) ဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့မှ ကျောင်းသားမိဘတွေကို ခေါ်ပြီး တစ်ဦးလျှင် စာကြည့်တိုက်ဆောက်ရန် အလှူငွေဒေါ်လာ (၅၀)စီ

ထည့် ခိုင်းတယ်ဆိုပါစို့။ ကျောင်းသားမိဘတွေက Decision Making အဆင့်မှာ မပါဘူး။ Decision ကို အကောင်အထည်ဖော်ရတဲ့ အဆင့် Implementation Level ကျမှ ပါဝင်လာရတယ်။ အမှန်ကတော့ ကျောင်းအုပ်ကြီးနဲ့ ဆရာ(၅)ဦးလည်း အစည်းအဝေးလုပ်မဲ့အစား အစည်းဝေးသို့ မိဘအားလုံးဖိတ်ရပါမယ်။ အဲဒါဆိုရင် Parents Participation at Decision Making Level လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ရွာတစ်ရွာမှာ သူကြီးလုပ်သူက ဇရပ်ဆောက်လုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ ရွာသားတွေကိုခေါ်ပြီး အုတ်သယ်ခိုင်း၊ ဘိလပ်မြေသယ်ခိုင်း၊ လုပ်အားပေးခိုင်းတာမဟုတ်ဘဲ ဇရပ်ဆောက်သင့် မဆောင့်သင့်ရွာလုံးကျွတ် အစည်း အဝေးခေါ်ပြီး ရွာလုံးကျွတ်စည်းဝေးမှာ ဇရပ်ဆောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ရင် အဲဒါကို သူကြီးက (ရွာသားတို့ နဲ့ အတူ) (Together with Villagers)) လို့ ခေါ်တယ်။ ရွာသားကို ခိုင်းတာက ရွာသားတို့ နဲ့ အတူ မဟုတ်ဘူး ။ ဒါကိုရှင်းပြပြီးရင် ဆက်လက်ရှင်းလိုတာက ဥပမာ အာဖရိကန်နိုင်ငံ တစ်ခုမှာ စက်ရုံကြီးတစ်ခု တည်ဆောက်ဖို့ အရာရှိကြီးတွေက ဆုံးဖြတ်တယ်ဆိုပါစို့။ ၎င်းနောက်ပြည်သူက စက်ရုံကြီးတည်ဆောက်ရန် ကန့်ကွက်ကြောင်းဆန္ဒထုတ်ဖော်ရင် (ပြည်သူနှင့် အတူ)မဟုတ်တော့ဘူး။ စက်ရုံတည်ဆောက်ရန် စဉ်းစားသောအဆင့်၊ ဆုံးဖြတ်သော အဆင့်မှာ ပြည်သူကို အစီရင်ခံရမယ်။ အဲဒီအဆင့်မှာ ပြည်သူ ထောက်ခံရင် စက်ရုံဆောက်ခါမှ ကန့်ကွက်တာ မရှိတော့ဘူး။ ဒီတော့ Community Participation ဆိုတာ (PARTICIPATION AT POLICY MAKING LEVEL DECISION MAKING LEVEL) တွေကိုခေါ်တာပါ။

မေး။ ။ ဒီလိုဆိုရင်ဆရာ ဥပမာပေါ့။ အစိုးရက စက်ရုံစီမံကိန်းတစ်ခု လုပ်မယ်။ အဲဒီစီမံကိန်းက နိုင်ငံတော်အတွက် အမှန်အကျိုးရှိမယ်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လဲ မထိခိုက်ဘူး။ ဒီစီမံကိန်းကို ပြည်သူကို ချပြမယ်။

ပြည်သူနဲ့ အတူ DECISION MAKING လုပ်မယ်ဆိုပါစို့။ သို့သော် ပြည်သူက သဘောမပေါက်ဘဲ သဘောမတူ ကန့်ကွက်နေရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ ဆရာ။

ဖြေ။ ။ အဲဒီအခါမှာ ပြည်သူတွေအမြင်မှန်ရဖို့ လူထုစိတ်ပညာရှင် COMMUNITY PSYCHOLOGIST ရဲ့ Role (အခန်းကဏ္ဍ)က အရေး ပါလာပြီပေါ့။

မေး။ ။ COMMUNITY PSYCHOLOGIST အကြောင်းရှင်းပြပါဆရာ။

ဖြေ။ ။ ရှေးဦးစွာ (Community) ဆိုတာကလဲ (COMMUNITY) နဲ့ (PUBLIC) နဲ့ ဘာကွာလဲအရင်ရှင်းမယ်။

Public ဆိုတာက လူထုတော့ လူထုဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ ခံယူချက်တွေ မတူညီဘဲ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်မှုကြောင့် လူထုလူဝေးဖြစ်ပေါ်နေတာပါ။ ဥပမာ ရန်ကုန်မြို့ရဲ့ ရုံးဆင်းချိန်မှာ ဆူးလေ ဘုရားလမ်းဘတ်စ် ကားဂိတ်မှာ ဘတ်စ်ကားစောင့်တဲ့ လူအုပ်ကြီးက လူစုလူဝေးပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ က တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး သိလဲမသိဘူး။ ချိန်းဆိုထားတာကြောင့် စုဝေးတာလဲမဟုတ်။ တချို့က မ/ဥက္ကလာ သွားမှာ ၊ တချို့က ဒဂုံမြို့သစ်၊ တချို့က လှိုင်သာယာဆိုပြီး ကိုယ့် လမ်းကိုယ်သွားကြမှာ ပါ။ အဲဒီလူစုလူဝေးက Public လို့ ခေါ်တယ်။ Community ဆိုတာလဲ လူထုပဲ။ ဒါပေမဲ့ COMMUNITY ရဲ့ ဥပမာက အမေစုက မိန့်ခွန်းပြောမယ်ဆိုတာ သိရလို့ မိန့်ခွန်းပြောမဲ့စင်မြင့် အောက်မှာ စုရုံးနေကြတာက အဲဒီလူတွေမှာ တူညီတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် Common Objective က အမေစုရဲ့ ဩဝါဒကို နားထောင်ရန်ပေါ့။ အဲဒါကို Community လို့ ခေါ်တယ်။ Community မှာ က တူညီတဲ့ လမ်းစဉ်၊ တူညီတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ တူညီတဲ့ ဆန္ဒ၊ ခံယူချက်တွေရှိ ကြတယ်ပေါ့။ Public လိုသူလဲ သူလ

မ်းသူလျှောက်၊ ကိုယ်လည်း ကိုယ့်လမ်းကိုလျှောက် သဘော မဟုတ်ဘူး
။ Community ဆိုတာက တူညီတဲ့ ဘုံလမ်းစဉ်ကို လျှောက်ကြမှာ ပါ။
ယခု Community

Psychologist အကြောင်း ဆက်လက်တင်ပြပါမယ်။

Role of Community Psychologist

1. They facilitate community decision making about goals and the programs and policies intended to achieved them.
2. Assessing The well-being of community makers.
3. Articulate which programs and policies are likely to affect targeted problems.

(a) အဓိပ္ပာယ်ကတော့ လူထုစိတ်ပညာရှင်များ ဟာ လူထုက လူထုအကျိုးရှိမဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချနိုင်အောင် လူထုကို စေ့ဆော်တယ်။

(b) လူထု သက်သာချောင်ချိရေးကို ရှေးရှုတယ်။

(c) မည်သည့် ပြဿနာကို မည်သည့် ပေါ်လစီနဲ့ ဖြေရှင်းရမယ်ဆိုတာ သိရှိပြီး ထုတ်ဖော် ပြောပြတယ်။ ပြဿနာနဲ့ ဆီလျော်တဲ့ ပေါ်လစီကို ရှာဖွေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

မေး။ ။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ COMMUNITY PSYCHOLOGIST တွေရှိနေပြီ ပေါ့ဆရာ။

ဖြေ။ ။ COMMUNITY PSYCHOLOGIST ဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ မသုံးဘူး။ ဒါပေမဲ့ (UNDP Myanmar Office) က လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် Hu

man Development Initiative (HDI) Program ဆိုတာ လုပ်ပြီး Community Mobilizer တို့ Social Mobilizer တို့ မွေးထုတ်တယ်။ အဲဒါ 1996/ 1997 လောက်ကပါ။ သင်တန်းပေး၍ မွေးထုတ် တယ်။ Community Mobilizer ဆိုတာ နိုင်ငံရေးစေ့ဆော်တာတော့ မဟုတ်ဘူး ။ လူထုအမြင်ပြောင်းအောင် Community Workshop တွေ လုပ်တာပါ။ ဥပမာ ယင်လုံအိမ်သာမလိုဘူးဆိုတဲ့ အဆင့်ကနေ ယင်လုံအိမ်သာ ရာနှုန်းပြည့်သုံးရန် လိုတယ်ဆိုတဲ့ အဆင့်ရောက်အောင် ဆွေးနွေးရတာပေါ့။ လူထုကဆုံးဖြတ်ဖို့ လိုတာပေါ့။ UN/ INGO အဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ပြီး လူထုကလုပ်အားပေးရတာ မဟုတ်ဘူး ။

မေး။ ။ Community Psychologist နဲ့ Community Mobilizer ဆိုတာ ဘာကွာလဲဆရာ။

ဖြေ။ ။ Community Psychologist က Government Level Policy Change လုပ်ရန် လူထုလက်ခံအောင်လုပ်တဲ့ နေရာမှာ အသုံးများ တယ် ။ Community Psychologist ကတော့ စိတ်ပညာဘွဲ့ပိုမြင့်ရပါမယ်။ လုပ်ငန်းသဘာဝချင်းကတော့ တူပါတယ်။

မေး။ ။ Change (ပြောင်းလဲခြင်း)ဆိုတာ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ။ Change ဆိုတာ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းပါဘဲ။ ပိုပြီးကောင်းတဲ့ အခြေအနေ တစ်ခုကို ပြောင်းတာကို Development (သို့မဟုတ်) Change လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဖြေ။ ။ GLAD

HOT NEW Journal
9,15-12-2016
